بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/218
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ދިވެހި ދައުލަތު (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް)
- އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތް:

* ނަން: އަހްމަދު އަބްދުއްރަހްމާން
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ކަމަދޫގެ / ޅ. ނައިފަރު
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A041822
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ކަމަދޫގެ / ޅ. ނައިފަރު

- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚް: 10 ޛުލްޤަޢިދާ 1440 / 15 ޖުލައި 2019
- ނިމުނު ތާރީޚް: 25 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1442 / 12 ޑިސެމްބަރު 2020

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް
ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ހަމީދު
ފަނޑިޔާރު އަލީ ސަމީރު
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު

- **އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޙުކުމް:**
- ނަންބަރު: 145-M(104-2019)/2019/01 އަމުރު
- ނިންމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު (ބަންދުގައި 1 ދުވަސް ވަރުގައި އެއްކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުޅުއްވާނުން)
- އަމުރު ނެރުނު ތާރީޚް: 21 ޖުލައި 2019 • ގަޑި: 12:00

- ## ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-M(104-2019)/2019/01 ކޯޓު އަމުރު އެކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތްނޫން ކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިމައްސަލާގައި އިސްތިއުނާފަށް ދަޢުވާ ފަރާތަކީ، ގ. ނަޔިވަރު/ ކަލަދޫގެ އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާން އެވެ.

- ## ޝަރީޢަތުގެ ނިންމުން:

1- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-M(104-2019)/2019/01 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ، 2019 ޖަނަވަރީ 16 ވަނަ ދުވަހުގެ 13:00 ގައިން، ގ. ނަޔިވަރު/ ކަލަދޫގެ، އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާން [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް [illegible] 1 ގައިވާ މަސްތުވާ [illegible] 21 ޖަނަވަރީ 2019 ގައި [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާން ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކޮށް ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރައްވާފައިވާކަން، [illegible]

ޖިނާއީ ކުށުގެ ދަޢުވާއެއް ނެގުމުންނާއި، ޖިނާއީ [illegible] [illegible] ދަޢުވާއަކީ، މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކުރުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާ ކަމަށްވީއިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2016/12 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޖިނާއީ ބޮޑެތި ކުށްތަކުގެ ތެރޭގައި މި ކުށް ހިމެނިފައި [illegible] [illegible] ދަޢުވާ ކުރެވިފައިވާ ބާވަތަށް ބަލައި، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަކީ އެންމެ ރަނގަޅުގޮތް ކަމަށް ނުފެންނާތީ، އަޙްމަދު ޢަބްދުއްރައްޒާޤު [illegible] [illegible] ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް [illegible]، 2019 މާރިޗު 21 ވަނަ ދުވަހު ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރު [illegible] [illegible] އެދެއެވެ.

2- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-M(104-2019)/2019/01 ކޯޓު އަމުރު އެކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރަމުން، އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ފާހަގަކޮށް، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން،

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-M(104-2019)/2019/01 ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 138 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ 139 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ 144 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ޏ) އާއި، އެ ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-M(104-2019)/2019/01 ކޯޓު އަމުރަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 63 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރެއްވުމަކާ ނުލައި ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި "މަތީ ފަނޑިޔާރުގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް ޢަމަލުކުރުން ދަށު ފަނޑިޔާރުގެ ކޯޓުތަކުން ލާޒިމުވާނެއެވެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

-03 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-M(104-2019)/2019/01 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ، އެނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި، މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދެފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި [illegible] ލިޔެކިޔުންތަކުގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މިމައްސަލަ ބެލުމުގައި ބައިވެރިވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދުގެ ރައުޔު، މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު އާއި، ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު ތާއީދުކުރައްވައެވެ.

-3.1 އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-M(104-2019)/2019/01 ކޯޓު އަމުރު [illegible]، [illegible]، 2019 ޖަނަވަރީ 16 ވަނަ ދުވަހުގެ 13:00 ގައި، ޅ. ނައިފަރު/ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] 1 ގައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 21 ޖޫން 2019 ވަނަ ދުވަހު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގެ

ދަރުން، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާނު ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރަން ދިނުމަށް އެދިފައިވާކަން، މިމައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤުގައި ހޯދިފައިވާ ހެކިތަކުން ބަޔާން ދޭ ކުރުމުގައި ހާމަވަނިކަމާއި، އެއްބަސްވުން ދިނުމަށްފަހު، މިކަމާ ކުރުމުގެ ބާވަތާއި ނިސްބަތުން، މިކަމާ ގަބޫލުކޮށް ކުރިއަށް ދިޔުމާއި، މިސާލަކަށް އިތުރަށް ކުރުމުގެ ކުރެވޭ ދިރާސާ ކަމަށްވާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2016/12 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙައްޤު ބޭނުން ކުރަން ޝަރީޢަތުގައި މި ބާވަތުގެ ކުށް ހިމެނިގެން ނިމެންދެން ހަމައެކަނި ދައުލަތް ކުރަނީ ބަލާނަން ބަރުލަ، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އަމުރުކުރަން ކަރަކަށް ނުފެންނާތީ، އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާނު ފުރުން މަނާކޮށް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރުކުރަން، 2019 މާރިޗު 21 ވަނަ ދުވަހު ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ އަމުރުއަކީ އުވާލަން ޤަބޫލެއް.

3.2- ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) 60 ވަނަ މާއްދާ (ށ) އަށް ބަލާއިރު، އެއިރަކާއި ދިމާވާ ތުހުމަތުކުރެވޭފަރާތަކީ މައްސަލައިގެ ހުރި ޒާތުވުމުގެ ނުވަތަ ހަމަސަލާމަތް ދުރުން ހުރި ދުރާލާ ބާވަތުގެ ކުށެއްކަމަށްވާނަމަ، ނުވަތަ ކޯޓަށް ހާޒިރު ނުވެދާނެކަމަށް، ނުވަތަ ހެކިބަހުގެ ގެއްލުން ދިނުމަށް، ނުވަތަ ބަޔާން ހިފެހެއްޓުމަށް ތަޙުޤީޤަށް ހުރަސްއެޅުމުގެ ބިރު ހުރިކަމަށް، ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް ބަންދުގައި އަނބުރާ ޙާޟިރުވެފައިނުވާ ހިނދަކު، މިފަދަ ބަހައްޓަން ޝަރީޢަތުގައި ބާކީ ހުރިކަމަށް، ނުވަތަ މުޖުތަމަޢަށް ބިރުވެރިކަމެއް ހުރިކަމަށް، ކުރިމަތިވާ ސަބަބުތަކުގައި، ކޯޓަށް ގަބޫލުކުރެވިއްޖެނަމަ، އަދި ބަންދުކުރުމަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަހުރުވަ ދީފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުން އޮންނަންވާނެއެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖްރާއަތު) ގެ ޤާނޫނަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ އަދުލުގެ ނިޒާމުގައި މައްސަލައެއް ތަހުޤީޤުކުރުމާއި ދައުވާކުރުމާއި ޝަރީޢަތް ހިންގުމާއި އަދި ހުކުމް ތަންފީޒު ކުރުމުގައި އިޖްރާއަތުތައް ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނަކަށްވާއިރު، ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހަކު ބަންދުކުރެވިދާނީ ޤާނޫނު އަސާސީގެ ރޫހުގެ މަތިން ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާކަމާއި، [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި އެހެން ޤާނޫނުތަކުގައި އިޖުރާއަތު ކަނޑައަޅާ ބަންދުކުރުމާ ބެހޭ ހުކުމްތަކުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ ހަވަނަ ބާބުގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކާއި، އެޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންތައްތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، ބަންދު މުއްދަތު ގޮތެއް ނިންމާނީ، ދަޢުވާއާއި ހުށަހަޅާ ކަންތައްތަކަށް ވިސްނުމަށްފަހު ރިޢާޔަތް ކުރުމުގެ އިތުރުން، ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނު[1]ގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން (ނ) އަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ވިސްނައި ރިޢާޔަތް ކުރަންވާ ކަން އެނގެން އޮތުމެވެ.

3.3- [illegible] އިސްތިއުނާފުވެރިޔާގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށަކީ، ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކޮށް ވިއްކުމުގެ ނިޔަތުގައި ހިފެހެއްޓިކަން ފާހަގަވާތީ، އަދި ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވެފައިވާ އަދަދު އިސްތިއުނާފުވެރިޔާގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ މަސްތުވާތަކެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރުމުގެ ކުށުގެ ދަށުން ދައުވާ އުފުލިފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަނިކޮށާއި، 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 144 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކުރުމަކީ މަސްތުވާތަކެތި ޤަބުޟުކުރާ ވިއްކުމުގައި ބަޔަކާކުރާކަން އެނގެން އޮންނަނިކޮށާއި، މަސްތުވާތަކެތި ޤަބުޟު ކުރުމުގެ ކުށަކީ ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއްކަމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީއާއި،

---

[1] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

2019 ޖަނަވަރީ 16 ވަނަ ދުވަހުގެ 13:00 ހާއިރު އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާނު އިތުރު ބަޔަކާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކޮށް އެ ތަކެތީގެ ވިޔަފާރިކުރާކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ މައްސަލައިގައި ފުލުހުންނަށް ލިބުނު އިންޓެލިޖެންސް މަޢުލޫމާތަކާ ގުޅިގެން، 2019 ޖަނަވަރީ 16 ވަނަ ދުވަހު މާލޭ ސަރަހައްދަށް އެންކަރުކުރި [illegible] [illegible] ނަމަކަށް ކިޔާ ބޯޓަށް ފުލުހުން ގޮސް، އެބޯޓުގައި އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާނު ދިރިއުޅޭ ކޮޓަރި ބަލައި ފާސްކުރިއިރު، ކޮޓަރީގައި [illegible] [illegible] [illegible] އޮތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާނު ސުވާލުކުރުމުން، އިންޑިއާއިން ގެނައި ހިކިމިރުސް ބަސްތާތަކުގެ ތެރެއިން ބަސްތާއެއްގެ ތެރޭގައި މަސްތުވާތަކެތި ހުންނަކަމާއި، އެތަކެތި ހުންނާނީ "R" އަކުރުގައި ބޮޑު [illegible] ބަސްތާގައި ކަމަށް އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާނު ބުނުމުން، ފުލުހުން އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާނު ގޮވައިގެން އެ ބޯޓުގެ ސްޓޯރ ރޫމަށް ގޮސް، އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާނު ސާފުކުރުމުން "R" ގައި ބޮޑު [illegible] ބަސްތާގައި އެއީ އަމިއްލަ ބަސްތާކަމަށް ބުނުމުން، އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާނުގެ ހާޒިރުގައި ފުލުހުން އެބަސްތާ ބަލައި ފާސްކުރިއިރު، އެބަސްތާގެ ތެރޭގައި އޮތް 02 (ދޭއް) ނަމްބަރު ޕެކެޓްގެ ތެރެއިން 01 (އެކެއް) ނަމްބަރު ޕެކެޓްގެ ތެރޭގައި އިތުރު 4 (ހަތަރެއް) ނަމްބަރު ކޮތަޅު ތެރެއަށްލާފައިވާ ބޮޑު ނަމްބަރު ކޮތަޅުގައި 1003.0 ގްރާމް ކެނަބިސްއާއި، [illegible] ބަސްތާގެ ތެރޭގައި އޮތް ދެވަނަ ނަމްބަރު ކޮތަޅުގައި 1067.3 ގްރާމް ކެނަބިސް ހުރިކަމަށް، ފޮރެންސިކް ސައިންސް ސަރވިސްގެ ނަމްބަރު F1(d)DR/2019/166 "މަސްތުވާތަކެތީގެ ތަޙްލީލު ރިޕޯޓު" އިން އެނގެން އޮންނަކަމާއި؛

މީހެއްގެ އަތުގައި 14 ގްރާމަށްވުރެ ގިނަ އަދަދެއްގެ ކެނަބިސް ހުރެއްޖެނަމަ، [illegible] [illegible] އަތުގައި [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަމްބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 138 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ 139 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަނީ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ފަދައިން މަސްތުވާ އެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރާ މީހާ ނުވަތަ މަސްތުވާއެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުކުރާ މީހާ، މަސްތުވާތަކެތި ވިޔަފާރިކުރާ މީހެއްކަމުގައި

ބެލެވިދާނެކަމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 144 ވަނަ މާއްދާގެ (ސ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމާއި،

މީގެ އިތުރުން، ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނުގެ[2] 144 ވަނަ މާއްދާގެ (ކ) ގައި މަސްތުވާތަކެތި ޓްރެފިކްކުރާ މީހެއް ކަމަށް ބެލެވިދާނެ މިންވަރުކަމަށް އެޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މިންވަރަށް މަސްތުވާތަކެތި އޮތުމުގައި ހުރިނަމަ އެމީހަކީ މަސްތުވާތަކެތި ޓްރެފިކްކުރާ މީހެއްގެ ގޮތުގައި ބެލެވިދާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެން އޮންނާތީ، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައި މިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-M(104-2019)/2019/01 ޙުކުމް އުވާލަދީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 138 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި، އަދި ޤާނޫނުގެ 139 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި، އަދި ޤާނޫނުގެ 144 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) އާއި، އަދި ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އަދި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ޙުކުމެއްކަމަށް އެނގެން އޮތުމެވެ.

3.4- މަސްތުވާތަކެތި ޓްރެފިކްކުރުމުގެ ކުށަށް ކަށަވަރުގެ ދަރަޖައިން ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ޒިންމާ ދަޢުވާގެ ކުރުމުގެ ގޮތުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 63 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަށާއި، ކުއްވެރިވާ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ ޤާނޫނީ ބާރެއް ކުރުމުގެ ދަރަޖައިގެ ވަސީލަތްތައް، އަދި ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހަމަޖެހޭނީ ޝަރީޢަތުން ކުރިއަށް ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ދަށުން ބަޔާންވެފައި ޤާނޫނުތަކުގައި ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 66 ވަނަ މާއްދާ ޚިލާފުވުމަކީ، އަދި ޤާނޫނުގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ މަޤްޞަދު އެއްކަލަ ނިމިގެންދާގޮތުގައި އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

އަދިމަށް އިސްތިއުނާފުކުރިފަރާތުގެ ވަކީލުން ދަޢުވާކޮށްފައިވާ ގޮތަކީ، ކުރިން އިސްވެ ބަޔާންކުރެވިދިޔަފަދައިން ޖިނާއީ ޙުކުމް ކުރުމުގައި ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) އިން އެނގެން އޮތް

---

[2] ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011

އުޅުމުގެ މައްސަލައާއި، އަދި އެފަދަ ކުށްތަކުގައި ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތްތައް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުތަކަށް ބަލާއިރު، [illegible] މުއްތަހަމު [illegible] މުޖުތަމަޢު ދޫކޮށްލުމުގެ އިސްތިސްނާތަކަށް، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ބޭނުން ކުރެވިދާނެ އިސްތިސްނާތައް ނޫންކަމާއި، އެހެނީ، 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަފާލަތުގެ ދަށުން ނުވަތަ [illegible] ދޫކޮށްލުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފަނޑިޔާރަށް ލިބެނީ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުރި ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބެއް ފެންނަން ނެތް ހާލަތުގައިކަން 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ނަންބަރުން އެނގެން އޮންނަނީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އުފުލާފައިވާ ދައުވާގެ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން [illegible] [illegible] ބަންދުގައި ބަހައްޓަން [illegible] [illegible] ޖެހޭނީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ސަބަބުތަކުގައިވާ ބަންދުން [illegible] މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވާނެކަމަށް ބެލެވޭ ސަބަބުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްފައިވާ ކަން އެނގެން އޮންނާތީއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/33 ޤަޟިއްޔާއަށް ބަލާއިރު އެ ޤަޟިއްޔާގެ ނިންމުމުގެ [illegible] (4) ގެ (ހ) ގައި [illegible] [illegible] ވިޔަފާރިއާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަންދުގައި [illegible] މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާތެރިކަން ބޮޑު ކަމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވާކަމާއި، މި [illegible] އެންމެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/134 މައްސަލާގެ [illegible] [illegible] 3.4 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އެހެންކަމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-M(104-2019)/2019/01 ކޯޓު އަމުރަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 63 ވަނަ މާއްދާގެ މަޤްޞަދާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރުތަކެއްކަން އެނގެއެވެ.

3.5- ދަށު ކޯޓުން ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން، އެ މައްސަލައެއްގައި ހިމެނޭ [illegible] ފަރާތް ބަންދުން [illegible] ދަށު ކޯޓުން [illegible] އަމުރުތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ޙާލަތުގައި، ޝަރީޢަތުގެ މައްސަލައަށް ފަހު، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރިކަން ބޮޑުވާނެކަމަށް [illegible] ދަށު ކޯޓުން [illegible] އިސްތިސްނާއީ ޙާލަތްތަކުގައި [illegible] ބަންދުގައި [illegible] ހައިކޯޓުން ނިންމުމުން ނުކުރެވޭނެ، ސަބަބަކީ، ދަށުކޯޓުގައި ހިނގަމުންދާ ޝަރީޢަތްތަކާ ގުޅިގެން ހައިކޯޓުން ބަންދުގެ މުއްދަތު [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ [illegible] އަސާސީ ޙައްޤެއް [illegible] އަދި ދަށުކޯޓުން [illegible] ދަށުކޯޓުން [illegible] ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަމުގައިވެސް ފާހަގަކުރަމެވެ؛

ވީމާ، ހިނގަމުންދާ ޝަރީޢަތްތަކާ ގުޅިގެން ބަންދާ ގުޅޭ ދަށުކޯޓުން ނިންމާ ނިންމުންތަކާ ހައިކޯޓުން ބެލުމަށް، [illegible] ބަލައިގަތުމަށް ޤާނޫނީ [illegible] ބައްޓަންކުރެވިފައިނުވުން، އެ [illegible] މައްސަލަތަކުގެ [illegible] އެމައްސަލައިގައި [illegible] ގުޅޭ [illegible] ދަށު ކޯޓުން [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/279 މައްސަލައާއި 2019/HC-A/544 މައްސަލައިގައިވެސް ކަނޑައަޅާފައިވާކަން އެނގެން އޮތެވެ.

ވީމާ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކަށް [illegible] މި މައްސަލަ [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-M(104-2019)/2019/01 ކޯޓު އަމުރު [illegible]

އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާނުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށާ ގުޅޭ މައްސަލައިގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ސަބަބުތަކުގައި [illegible] މައްސަލައެއްކަމަށްވާތީ، އިސްތިޢުނާފުކުރިފަރާތުން މިވާ ކޯޓު އަމުރު [illegible] [illegible] އެ މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރުން އެކަން [illegible]، އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާނު ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުން މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިދިނަމަ، މި ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ އަލިގައި އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާނު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމަވާނެ ކަމަށެވެ.

- ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރިފަދައިން ކަންކަން އެގޮތުން ހުކުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-M(104-2019)/2019/01 ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލްކޮށް، އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާނު ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުން މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިދިނަމަ، މި ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަމުގެ އަލިގައި އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޙްމާނު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް ކަނޑައަޅައި، މިޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ތިން ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާގުން ޙުކުމްކުރެއްވީމެވެ.